

سؤالات چهارگزینه‌ای درس نهم

۱. از چه زمانی، ایرانیان سلسه حکومت‌هایی تشکیل دادند و به تدریج مناطق مختلف ایران را از زیر سلطه مستقیم خلفای عباسی خارج کردند؟

- (الف) ابتدای قرن دوم تا اواخر قرن چهارم هجری
 (ب) ابتدای قرن سوم تا نیمه قرن چهارم هجری
 (پ) ابتدای قرن سوم تا نیمه قرن پنجم هجری
 (ت) ابتدای قرن دوم تا اواخر قرن پنجم هجری

۲. فعالیت‌ها و مبارزات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ایرانیان در در چه زمانی، زمینه را برای شکل‌گیری سلسله‌های ایرانی فراهم کرد؟

- (الف) دو سده نخست هجری (ب) قرن سوم و چهارم (پ) سده‌ی چهارم و پنجم (ت) سده‌ی سوم تا پنجم

۳. چه کسی از سوی مأمون، خلیفه عباسی به حکومت خراسان منصوب شد؟

- (الف) اسماعیل بن نوح (ب) طاهر (پ) یعقوب (ت) حسن بن زید

۴. کدام سلسله‌ها، ریشه در خاندان‌های کهن دهقانی منطقه خراسان و ماوراءالنهر داشتند؟

- (الف) طاهریان (ب) آل زیار (پ) علویان طبرستان (ت) سامانیان

۵. کدام گروه در سده‌های نخستین هجری، نقش مهمی در حفظ و انتقال فرهنگ ایرانی از دوره باستان به دوره اسلامی ایفا کردند؟

- (الف) دهقانان (ب) کشاورزان (پ) صنعتگران (ت) نظامیان

۶. بنیانگذار حکومت علویان طبرستان که بود؟

- (الف) حسن بن قاسم (ب) ناصر کبیر (پ) حسن اطروش (ت) حسن بن زید

۷. چه کسانی نقش مؤثری در ترویج اسلام در میان ایرانیان به ویژه ساکنان طبرستان، دیلم و گیلان داشتند؟

- (الف) آل طاهر (ب) آل بویه (پ) سادات علوی (ت) داعیان عباسی

۸. یعقوب لیث صفاری منصوب به کدام منطقه سیستان بود؟

- (الف) زابل (ب) مکران (پ) بلخ (ت) قرنین

۹. یعقوب فعالیت اجتماعی و سیاسی خود را با چه اقدامی آغاز کرد؟

(الف) شرکت در گروه عیاران و جوانمردان سیستان و جنگ علیه خوارج

(ب) جنگ علیه خوارج و مبارزه با راهزنان و دزدان

(پ) شرکت در گروه عیاران و جوانمردان سیستان

(ت) شرکت در گروه عیاران و جوانمردان سیستان و مبارزه با راهزنان و دزدان

۱۰. بویه پس از رها کردن شغل صیادی، به همراه پسرانش چه حرفه‌ای را برگزیدند و به خدمت چه کسانی درآمدند؟

- (الف) نظامی - سپاهیان طاهری (ب) تجارت - امیران سامانیان (پ) تجارت - آل زیار (ت) نظامی - سرداران دیلمی

۱۱. بنیانگذاران کدام سلسله‌های ایرانی با فرمان و تأیید خلیفه عباسی به حکومت رسیدند؟

- (الف) طاهریان و صفاریان (ب) طاهریان و سامانیان (پ) صفاریان و سامانیان (ت) آل زیار و سامانیان

۱۲. بنیانگذاران کدام سلسله‌ها، بدون اجازه و تأیید قدرت خلیفه عباسی را به دست گرفتند؟

(الف) یعقوب لیث صفاری، حسن بن زید، طاهر بن حسین، پسران بویه

(ب) امیر اسماعیل سامانی، حسن بن زید، مرداویج، پسران بویه

(پ) امیر اسماعیل سامانی، یعقوب لیث صفاری، حسن بن زید، مرداویج

(ت) یعقوب لیث صفاری، حسن بن زید، مرداویج، پسران بویه

۱۳. امیران کدام سلسله‌ها عموماً نسبت به خلفای بنی‌عباس اظهار اطاعت ظاهری می‌کردند؟

الف) طاهریان و صفاریان (ب) طاهریان و سامانیان (پ) صفاریان و سامانیان (ت) آل زیار و سامانیان

۱۴. اظهار اطاعت امیران طاهری و سامانی نسبت به خلافت، چه نتیجه‌ای داشت؟

الف) موجب رویگردانی مردم نسبت به آن‌ها را فراهم آورد (ب) زمینه استقلال ایران از خلافت عباسی را فراهم کرد
پ) موجب حمایت خلیفه از آنان می‌شد (ت) به قدرت آنان در نظر عامه مردم مسلمان مقبولیت و مشروعیت می‌بخشید.

۱۵. روابط کدام حکومت با خلافت عباسی همواره خصومت آمیز بود؟

الف) آل زیار (ب) صفاریان (پ) علویان طبرستان (ت) سامانیان

۱۶. چرا خلیفه فرمان حکومت سیستان، کابل و بلخ را برای یعقوب ارسال نمود؟

الف) سرکوب خوارج و جهاد با کفار مرزهای شرقی (ب) موفقیت‌های او در سرکوب خوارج
پ) جهاد با کفار مرزهای شرقی (ت) تصرف نیشابور و از بین بردن طاهریان

۱۷. پس از کدام حادثه، روابط خلیفه عباسی و صفاریان به خصومت گرایید؟

الف) حمله یعقوب به نیشابور و از میان برداشتن حکومت طاهریان
ب) لشکرکشی یعقوب به سوی بغداد

پ) حمله عمرولیث به نیشابور و از میان برداشتن حکومت طاهریان

ت) حمله یعقوب به نیشابور و از میان برداشتن حکومت طاهریان و سپس لشکرکشی او به سوی بغداد

۱۸. چرا در جنگ میان عمرو با امیر اسماعیل سامانی، خلیفه جانب سامانیان را گرفت؟

الف) بی‌اعتمادی عباسیان نسبت به صفاریان (ب) نافرمانی عمرولیث از خلیفه
پ) از میان برداشتن حکومت طاهریان توسط صفاریان (ت) لشکرکشی عمرولیث به سوی بغداد

۱۹. کدام امیر پیش از حمله به بغداد توسط غلام سربازان شورشی خود کشته شد؟

الف) یعقوب لیث (ب) عمرو لیث (پ) قابوس بن وشمگیر (ت) مردوایج

۲۰. کدام یک از مؤسسان حکومت آل بویه با مشاهده اوضاع نابسامان خلافت، بغداد را تسخیر کرد اما خلافت را از

بین نبرد؟

الف) فناخسرو (ب) علی (پ) حسن (ت) احمد

۲۱. امیران کدام سلسله‌ها به مراتب تأثیر بیشتری بر ایران و ایرانیان داشتند؟

الف) طاهریان، صفاریان، سامانیان، آل بویه (ب) آل زیار، علویان طبرستان، سامانیان، آل بویه
پ) آل زیار، صفاریان، سامانیان، آل بویه (ت) علویان طبرستان، صفاریان، سامانیان، آل بویه

۲۲. مهم‌ترین پیامد سیاسی ظهور حکومت‌های ایرانی چه بود؟

الف) کاهش و زوال تدریجی سلطه سیاسی - نظامی خلفای عباسی بر ایران

ب) زمینه برای وحدت ملی و پیدایش سلسله‌های مستقل

پ) کاهش وابستگی اقتصادی ایران به خلفای عباسی

ت) استقلال فرهنگی ایران و ایرانیان از خلافت عباسی

۲۳. بعد از کدام واقعه در ایران دوره نخستین اسلامی به مرور آرامش نسبی بر جامعه حکم فرما و از شدت آشوب

ها و جنبش‌های سیاسی، اجتماعی و مذهبی کاسته شد؟

الف) انتخاب ایران به عنوان وزرای خلافت عباسی

ب) تأسیس حکومت طاهریان

پ) پس از تأسیس نخستین سلسله‌های نیمه‌مستقل ایرانی

ت) قرارگرفتن اداره امور مناطق مختلف کشور توسط کارگزاران ایرانی

۲۴. در دوره ی کدام حکومت‌ها فعالیت های اقتصادی در ایران از رونق مناسبی برخوردار بود؟

(الف) طاهریان، سامانیان و آل بویه

(ب) صفاریان، سامانیان و آل بویه

(پ) طاهریان، علویان طبرستان و آل بویه

(ت) طاهریان، سامانیان و آل زیار

۲۵. کدام مورد از عوامل رونق اقتصادی و رشد شهرنشینی در زمان سامانیان و آل بویه نمی‌باشد؟

(الف) برقرار شدن آرامش و امنیت نسبی

(ب) قرار گرفتن زمام کارها به دست امیران و وزیران با تدبیر

(پ) حمایت همه‌جانبه خلافت عباسی از این سلسله‌ها

(ت) استقرار نظام دیوانی منظم و منسجم

۲۶. از چه زمانی روند گروش ایرانیان به اسلام شتاب بیشتری گرفت؟

(الف) دوره خلافت عثمان

(ب) برقرار شدن آرامش و امنیت نسبی در ایران

(پ) پس از به دست گرفتن قدرت توسط امیران ایرانی قدرت

(ت) دوره خلافت امام علی(ع)

۲۷. امیران کدام سلسله‌ها پیرو مذهب تشیع بودند و به تقویت و گسترش آن مذهب در ایران کمک کردند؟

(الف) علویان طبرستان و آل بویه

(ب) طاهریان و آل بویه

(پ) علویان طبرستان و سامانیان

(ت) صفاریان و سامانیان

۲۸. در کدام دوره مراسم عزاداری امام حسین در عاشورا و جشن عید غدیر خم با شکوه و عظمت برگزار می شد و

حرم امامان شیعه در عراق مرمت و بازسازی شد و سنت زیارت رو به گسترش نهاد؟

(الف) آل بویه

(ب) آل زیار

(پ) علویان طبرستان

(ت) سامانیان

۲۹. با ورود اسلام به ایران کدام زبان همچنان در میان عامه مردم در اکثر نقاط ایران رواج داشت؟

(الف) فارسی باستان

(ب) پهلوی قدیم

(پ) فارسی دری

(ت) زبان عربی

۳۰. کدام امیر ایرانی شاعران را به سرودن شعر فارسی تشویق کرد؟

(الف) طاهر

(ب) عضدالدوله

(پ) یعقوب لیث

(ت) عبدالله طاهر

۳۱. در کدام دوره زبان و ادب فارسی اوج گرفت؟

(الف) آل بویه

(ب) صفاریان

(پ) علویان طبرستان

(ت) سامانیان

۳۲. پدر شعر فارسی کیست و در کدام دوره می زیست؟

(الف) رودکی - صفاریان

(ب) رودکی سامانیان

(پ) صائب تبریزی - طاهریان

(ت) صائب تبریزی - سامانیان

۳۳. حکیم ابوالقاسم فردوسی در چه زمانی شروع به سرودن شاهنامه کرد؟

(الف) اواخر دوره آل بویه

(ب) اوایل دوره سامانی

(پ) اواخر دوره سامانی

(ت) اوایل دوره طاهری

۳۴. فردوسی پس از سقوط سامانیان، شاهنامه را به چه کسی تقدیم کرد؟

(الف) عبدالملک نوح

(ب) خلیفه عباسی

(پ) سلطان مسعود غزنوی

(ت) سلطان محمود غزنوی

۳۵. ترجمه و تلخیص تاریخ طبری با عنوان تاریخ بلعمی در کدام دوره به زبان فارسی ترجمه شد؟

(الف) آل بویه

(ب) صفاریان

(پ) علویان طبرستان

(ت) سامانیان

۳۶. نخستین کتاب جغرافیایی به زبان فارسی چه کتابی است؟

(الف) صورة الارض

(ب) المسالك والممالك

(پ) حدودالعالم من المشرق الى المغرب

(ت) تحقیق ماللهند

۳۷. در سده‌های نخستین هجری، مهم‌ترین مراکز آموزشی کجا بودند؟

(الف) مساجد

(ب) مدارس

(پ) نظامیه‌ها

(ت) بیمارستان‌ها

۳۸. مدرسه پزشکی جندی شاپور در چه زمانی آغاز به کار کرده بود؟

(الف) هخامنشیان

(ب) اشکانیان

(پ) ساسانیان

(ت) سده‌ی نخست هجری

۳۹. چه کسی فلسفه مشایی را پایه‌گذاری کرد؟

(الف) ملاصدرا

(ب) ابن سینا

(پ) فارابی

(ت) ابن رشد

۴۰. برجسته‌ترین فیلسوف ایران و جهان اسلام که فلسفه مثنوی را به کمال رسانید، کیست؟

الف) ملاصدرا (ب) ابن سینا (پ) فارابی (ت) ابن رشد

۴۱. از برجسته‌ترین دانشمندان عصر طلایی تمدن ایرانی اسلامی که در ریاضیات، نجوم، گاه‌شماری، جغرافیا، هندشناسی و ... مقام شامخ داشت، که بود؟

الف) ابوریحان بیرونی (ب) ابن سینا (پ) فارابی (ت) ابن رشد

۴۲. به گفته جرج سارتن، پدر تاریخ علم، چه کسی «بزرگ‌ترین پزشک اسلام و قرون وسطی بود»؟

الف) ابوریحان بیرونی (ب) ابن سینا (پ) زکریای رازی (ت) جرجیس بن جبرائیل

۴۳. کاشف الکل و جوهر گوگرد (اسید سولفوریک) چه کسی است؟

الف) ابوریحان بیرونی (ب) ابن سینا (پ) زکریای رازی (ت) جرجیس بن جبرائیل

۴۴. در سده‌های نخستین هجری، تجارت دریایی خلیج فارس با کدام مناطق گسترش یافت؟

الف) هندوستان، شمال آفریقا، جنوب شرقی آسیا و حوزه شرق آفریقا

ب) هندوستان، چین، جنوب شرقی آسیا و حوزه شرق آفریقا

پ) هندوستان، چین، جنوب شرقی آسیا و اروپا

ت) هندوستان، چین، جنوب شرقی آسیا و حوزه شمال آفریقا

۴۵. چرا در قرون نخستین هجری دریانوردی و تجارت دریایی توسعه چشمگیری یافت؟

الف) استفاده از کتب جغرافیایی اروپاییان به‌ویژه یونان (ب) استفاده از دانش جغرافیا و دریانوردی ایرانیان

پ) حمایت خلفا از دریانوردی و تجارت (ت) در نتیجه گسترش و یکپارچگی جغرافیای جهان اسلام

۴۶. در سده‌های نخست هجری، کدام بندر به یکی از کانون‌های اصلی مبادلات اقتصادی منطقه‌ای و جهانی تبدیل

شد؟

الف) بندر هرمز (ب) بندر عباس (پ) بندر سیراف (ت) بندر بوشهر

پاسخنامه

- ۱- پ) ابتدای قرن سوم تا نیمه قرن پنجم هجری
- ۲- الف) دو سده نخست هجری
- ۳- ب) طاهر
- ۴- پ) علویان طبرستان
- ۵- الف) دهقانان
- ۶- ت) حسن بن زید
- ۷- پ) سادات
- ۸- ت) قرنین
- ۹- الف) شرکت در گروه عیاران و جوانمردان سیستان و جنگ علیه خوارج
- ۱۰- ت) نظامی - سرداران دیلمی
- ۱۱- ب) طاهریان و سامانیان
- ۱۲- ت) یعقوب لیث صفاری، حسن بن زید، مرداویج، پسران بویه
- ۱۳- ب) طاهریان و سامانیان
- ۱۴- ت) به قدرت آنان در نظر عامه مردم مسلمان مقبولیت و مشروعیت می بخشید.
- ۱۵- پ) علویان طبرستان
- ۱۶- الف) سرکوب خوارج و جهاد با کفار مرزهای شرقی
- ۱۷- ت) حمله یعقوب به نیشابور و از میان برداشتن حکومت طاهریان و سپس لشکرکشی او به سوی بغداد
- ۱۸- الف) بی‌اعتمادی عباسیان نسبت به صفاریان
- ۱۹- ت) مرداویج
- ۲۰- ت) احمد
- ۲۱- الف) طاهریان، صفاریان، سامانیان، آل بویه
- ۲۲- الف) کاهش و زوال تدریجی سلطه سیاسی - نظامی خلفای عباسی بر ایران
- ۲۳- ت) قرارگرفتن اداره امور مناطق مختلف کشور توسط کارگزاران ایرانی
- ۲۴- الف) طاهریان، سامانیان و آل بویه
- ۲۵- پ) حمایت همه‌جانبه خلافت عباسی از این سلسله‌ها
- ۲۶- پ) پس از به دست گرفتن قدرت توسط امیران ایرانی قدرت
- ۲۷- الف) علویان طبرستان و آل بویه
- ۲۸- الف) آل بویه
- ۲۹- پ) فارسی دری
- ۳۰- پ) یعقوب لیث
- ۳۱- ت) سامانیان
- ۳۲- ب) رودکی سامانیان
- ۳۳- پ) اواخر دوره سامانی
- ۳۴- ت) سلطان محمود غزنوی
- ۳۵- ت) سامانیان
- ۳۶- پ) حدود العالم من المشرق الی المغرب
- ۳۷- الف) مساجد

۳۸- پ) ساسانیان

۳۹- پ) فارابی

۴۰- ب) ابن سینا

۴۱- الف) ابوریحان بیرونی

۴۲- پ) زکریای رازی

۴۳- پ) زکریای رازی

۴۴- ب) هندوستان، چین، جنوب شرقی آسیا و حوزه شرق آفریقا

۴۵- ت) در نتیجه گسترش و یکپارچگی جغرافیای جهان اسلام

۴۶- پ) بندر سیراف

کتابخانه
کننده بهرام شفیعی